

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΝΤΟΜΟΝ ΖΑΛΟΥ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΜΠΑΣΤΟΥΝΙ

ΛΟΙ οι κάτοικοι του Γκρεζάργυ γνώριζαν, τουλάχιστον εξ' άκοης, τον μαρκήσιο Ντιθεράν. Τριάντα χρόνια τώρα κατοικούσε στην είσοδο της πόλεως, σε μιά μαγευτική έστια. Το σπίτι ήταν μεγάλο, αλλά πολύ παλιό, ξεχαρβαλωμένο, κι' ο μαρκήσιος ούτε έβγαινε ποτέ του έξω, ούτε και δεχόταν κανένα, περισσότερο από μισανθρωπία, παρά από περηφάνεια.

Τά χαμίνια του Γκρεζάργυ το είχαν γλέντι να καβαλλούν τον μαγνιτόχο της επαύλειws αυτής. Δεν έβλεπαν όμως έτσι και μεγάλα πράγματα. Μοιάζαν τον γέρο-μαρκήσιο, που περπατούσε αργά-αργά στον κήπο του. Πολλή φηλός, πολύ αδύνατος, ξεραγαγόνος, με γαμψή μήτη και μάγουλα ξεριρισμένα, με μακριά κάτασπρα μαλλιά, περπατούσε μ' επισιμότητα, σαν να ήτανε σ' καμιά παρέλαση, κρατώντας ένα όμοιο μαστούδι, χοντρό, από έλεφαντόδοντο, με γερή σφαιρική λαβή, αλόχωση. Έτσι τόν βγάλανε τά παιδιά εδ' άνθρωπος με τό χρυσό μπαλό, όπως τούς λόγους της άπόλυτης μοναξιάς του, κυκλοφορούσαν μέσα στην πόλι ο π'ό άνοιχτο θρόλιο γι' αυτόν. Μιά φθινοπορηνή μέρα, πού τά φύλλα έκ'φταν χίτρινα από τά ξένδρα, σταμάτησε ένα όμάρι μπροστά στό βίλλια του Ντιθεράν. Βγήκε άπ' αυτό μιά ηλικιωμένη κυρία, ντυμένη κάπως παρθένα. Ήτανε σαν τις γρηές χαρτοπαίκτριες, τις ντυμένες πάντα με' κομική φιλαρέσκεια, πού τις βλέπει κανείς τόσο συχνά στά καλόνια του Μοντεκάπιο: Μαλλιά άπίετα χίτρινα, μάγουλα πλαδαρά και φτιασιδομένα, καπέλο με πέλωρα φτερά. Ή γρηά αυτή έγκαταστάθηκε στό σπίτι του μαρκήσιου, σαν ναΐτανε στό σπίτι της, κι' ο κηπουρός, πού κατοικούσε πωλό κοντά στη βίλλα, άκουγε πολλές μέρες φωνές, φλονικίες, βιαστικά βήματα, θόρυβο μανιασμένων σπηλών στό σπίτι του μαρκήσιου. Τά χαμίνια, πού σκαρφαλώναν πάντα στον μαγνιτόχο, δεν έβλεπαν πιά τόν εαυτόρωμο με τό χρυσό μαστούδι, αλλά μιά μέγαιρα κακωτημένη μ' άτμηλέτη, πού τριγωνούσε σαν την τρολλή μέσα στον κήπο και τά πετροβολούσε.

Έπειτα, ένα πρωί, καθώς δεν φάνηκε κανείς στον κήπο, ο κηπουρός άνησχυσε. "Υστερ' από μιά-δυό ώρες πήγε και χτύπησε στην πόρτα του μαρκήσιου. Καμιά άπάντηση, ουαή. Έστρεξε τότε φοβισμένος και έβρασιόησε την άστρωμια. Ένας άστρωμιάς με πολιτικά παραβίασε την πόρτα κι' είδανε πάνω στό περικό χαλί την κακωτημένη γυναίκα ξεπλωμένη κάτω, με τό νυχτικό της ποικύμισο. Τό κεφάλι της ήτανε σπασμένο πού τό αίμα έτρεχε πηχτό από τό άνοιγμο κρυστό της. 'Ο μαρκήσιος Ντιθεράν ήταν κι' αυτός ξεπλωμένος νεκρός, πάνω στό κρεβάτι του. Έξω πετάζει τά μυαλά του στον αέρα με μιά σφαίρα περιτρόφορο. Κοντά του βρήκανε τό όμοιο του χρυσό μαστούδι. Γυναίκεια μαλλά, αίματοκυμμένα, ήτανε κολλημένα στην άλόχωση καλοδουλεμένη λαβή του. Πιάι στό πτώμα του βρισκόταν ένα μεγάλο φύλλο χαρτί, άνοιχτό-Μόρσερα και δάβασα αυτό τό χαρτί στό γραφείο του άναρωτού, την ίδια μέρα. Ήταν γραμμένο από τόν μαρκήσιο και περιείχε τά εξής :

"Δέν πρέπει να κατηγορηθώ κανείς για τόν θάνατό μου. Σκοτώθηκα μόνος μου, άφου σκότωσα την μαρκησία Ντιθεράν, την γυναίκα μου. Έπειδή έπιθυμώ ν' άποφύγω τις άνόητες φλυαρίες του κόσμου, θεωρώ άναγκαίο να εξηγήσω εδώ τά αίτια της πράξέως μου αυτής.

"Ποιό από τριάντα χρόνια πού ζέμενα στό Παρίσι, γνώσασα στις Βερσαλλίες την δίδα Φρανσιόν Έκάτι. Σήμωρ' άκούω δεν υπολόγώ να την συλλοισωθώ χωρίς σικνήση. Ήτανε μιά λεπτή, γλυκιά νέα, με άννά, κατανάλανα μιάτια. Τά λόγια της ήτανε άθλητο προσγούδι, γεμάτα ποιήσια και νοστήα. Ή ψυχή της νευίατο από άγάπη για την μουσική, για τά τραγούδια και τά λεπτότερα αίσθήματα. Την άγάπησα με τόση περηφάνεια, όστε άν και ήτανε κόρη ενός στανού μισαικού, ήθελα να δώσω με την άικονομία μου για τόν πάσο γυναίκα μου. Και ήμωρ' ο νόμος μου ήσαν άσπιλάσι άσπαστοι κι' αυτός άναποσά με όλη μου την καρδιά. Όστε ό φόθος ενός άνάρωστου γάμου, όστε ή ουμβουλές τών φίλων μου, όστε ή κατακαυσή της κοινωνίας υπόρεσαν να με σικναρτήσουν, γιατί νύχιζα πώς θόβικα στη νέα αυτή την εύτυχία όλης μου της ζωής.

>Και όμως, τρία χρόνια μετά τό γάμο μας, άναγκάστηκα να παραδεχθώ πώς μέσα στην μαρκησία Ντιθεράν δεν άπόμεινε τίποτε άπ' την Φρανσιόν Έκάτι, πού είχα άγαπήσει και πού ήτανε τόσο γοητευτική! Είχε ένα λινοντή, ένα χαρκτηριστικά της έχασαν κάθε λεπτότητα, έγινε χυδαία, έδειχνε την ποταπότερη ματαιοδοξία κι' είχαμε καθημερινές σκηνές. Φύλαρη, ζηλόφθονη κι' άκαρδη, όπως ήταν, κατάνησα σιγά-σιγά να την μισώ. Ένοιωθα τό σικαιόθημα της άγαρκτησίμως, πού δοκίμαει κανείς όταν άγοράση ένα πολύτιμο αντίκειμενο και τού στε λουν σπύτι του ένα πρόστυγο εμπούρευμα. Ή εαφική μέθη της μεγάλης περιουσίας μου την είχε αλλάξει μήπως σ' αυτό τό τρομακτικό σπυείο;... Δέν τό ξέρω. Μήπως μιά παντρεμένη γυναίκα είν' ένα λάσμο άσχετο με την νέα πού άγαπήσαμε κάποτε; Τό άγνοώ.

>Τό θέβαιον είνε, πώς ύστερ' από πέντε χρόνια, δεν μπορούσα πιά να ύποφέρω την γυναίκα μου. Θά μπορούσα να της συγχωρήσω άν ξεγνούσε μόνάχη την άξιοπρέπεια της, την άρετή της, άν δεν μ' άγαπούσε πιά, άν έβρισκε εύχαριστία στα χονδροειδέστατα πράγματα, άν εύχαριστώτανε μόνάχη στο χαρτί, άν έγινε χαρτοπαίκτρια, φύλαρη, κακιά και άδηιαστικά λαίμαργη! Δέν μπορούσα όμως ποτέ να την συγχωρήσω για την θαθεία άπογοήτευσι πού προξένησε στα τρυφερότερα αίσθήματα της καοθιάς μου για τί φρικτή διάψευσι της άγάπης και τών έρωτικών μου όνειρων.

>Την έγκατέλειπα λοιπόν μιά μέρα, άφου της άφησα ένα καλό, έπαρκέστατο εισόδημα για να ζήση με κάθε άνεσι κι' ήθελα να κατοικήσω εδω στό μοναχικό μου. Και τότε, με κάθε παράξενη όσο και γοητευτική δύναμι της στανασίας μου, έσανοθήκα μέσα στην άπόλυτη έρημία μου όλοζώντανη την θελκτική άνάμνησι της Φρανσιόν Έκάτι, της Φρανσιόν πού γνώσισα κάποτε με τούς πώτους κι' άξέγαστους παλιούς της καρδιάς μου. Είχα υποστού μου όλοζώντανη την εικόνα της, τό φάντασμα της. Τριάντα δόκλωσα χρόνια έζησα μαζί μ' αυτήν την όυλη εικόνα κι' ή στανασία μου της χάριζε κάθε μέρα καινούριες άνεισιμένες γάσες. Τί μ' έμελλε άν στην προσηματικότητα ή κοκκήσια Ντιθεράν είχε καταντήσει μιά έλειπι θεατρίνα και μολοπόνε στα θομωρά σαβίδια τών υβασιτέρων έπισκοπικών θεάτρων, με άλλανόμο, κάπως Τ' όνομα της; Ή ζωή μου περνούσε ήρημη, άπαλή, γαλήνια σαν όνειρο.

>Κι' ή εύτυχία μου αυτή θά εξακολουθοήσε όσο κι' ή ζωή μου. Θά έκλεινα κάποτε τό κουρασμένο μου μιάτι με τό γλυκύτερο γαυόγελο στα γέλι, άν ή ποσηματική Φρανσιόν δεν ήόχονε άφισσα να με βοή. να με άναστατώση, να με τσαόζη, να κήνη άλλη μιά φορά κόλασι Τ' ζωή μου. Ήθελα λοιπόν μιά μέρα άναιδέστατα κι' έγκαταστήθηκε εδω. Ήτανε κατανοσιόμενη, άνασιμένη, διωγιμένη από παντού κι' από όλους, κυνηγιμένη από τούς πασιώτες της. Άντι να ισθώ τό άσπιμμένο μου φάντασμα, την λατρευτή εικόνα της λατρευτής μου, πού έπιασε ή στανασία μου και μού γαυόζε πάλι τις ποίτες έσοτικέσ νασές. Θέσθηκα άντίκυο στα μιά ανασισμένη γυναίκα σ' ένα πλάσμα νελοίο, φρικτό, άκατανόισαστο, σοστωμένο άδιστακίκες μουσικές, με τό πρόσμοπο στανισαδωμένο. Τά μιάτια γεμάτα μίσος και την καρδιά γεμάτη δηλητήριο. Την ίκτέυσα να όύνη, να μ' άνήνη να πεθάνω με κάποια σικτική ήου/α. Έκελην όμως μού έβήλινσε καθασά, πώς δεν θέσφουγε πιά από κοντά μου, γιατί αυτή ήταν ή έκδικήρι της!...

>Γιατί να σθε κοινή/ο περισσότερο; 'Οποιασ μοσει να έπιβήθουν στην πόνη, στην σπανισό της καρδιάς μου, θά με καταλάβη και ήσως να νέπειση...

>Χτες την όσπασι έπ'τέλους, άγανακτισμένος από τό νεί και θέλσασα να την ριάω. Έκε/νη μ' έβόισε. Δέν μποού όθε να φασισολλωνισθώ τά ποικτά λάνια πού μ'όρεσε να προσέση... Έπειτα, σήκωσε τό νεί της και με ύππασε!... Δέν ήπόρσα να κοστηθώ. Άρπαξα τό μαστούδι μου και την γότπασα στο κεφάλι, την γότπασα, την γότπασα δινιστά όγισα... Όταν στανάτησα ή Φρανσιόν ήτανε πεθαιμένη. Άναστάνεκα καταλάθεινάσσε τόν λυσουό μου. Όσάσιό, την ίδισα στανιμύ ανέναντα πώς τέλεινε πιά ή ζωή μου. Αύτες ή ποσιπέτες δεν μορούση να συμβήσασθουν ούτε την ήλικια μου, ούτε με την άξιοπρέπεια μου. Γι' αυτό, άναγκάζουα να σθώω μόνος μου τόν θεόπασό της ζωής. Όχι όβιος μόνάχη γι' αυτό. Πρέπει να πεθάνω πιά και για έναν άλλον λόγο : Γιατί καταλαθεινά, πώς ύστερ' άπ' τό φρικτό θέμα τών τελευταίων αυτών ήμερών, δεν είνε πιά δινιστά να εαυρήθω κατανο μου τό θειο όραμα της νωτότητας μου, τό φάντασμα της άγαπημένης μου, της λεπτής, της αϊθέριας, της όδράνας Φρανσιόν!...

"Ένας άστυνομικός παραβίασε την πόρτα..."